

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen Sote-palvelulautakunnan päätös 15.8.2023 § 51

Kunnanhallitus 21.08.2023 § 137

Liitteet: Sote-palvelulautakunta 15.8.2023 § 51 (ote)
Avoterveydenhuollon johtajan kirje 16.8.2023

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen Sote-palvelulautakunta on kokouksessaan 15.8.2023 § 51 merkinnyt tiedoksi, että Kustavin terveysasema suljetaan tilapäisesti ajalla 7.8.2023 – 1.10.2023. Perusteluksi esittelytekstissä on yksilöity Sote-keskusalue 1:n henkilöstövaje. Tämän takia Kustavin terveysasemalle ei ole osoittaa lääkäri työvoimaa ajalle 7.8.2023 – 1.10.2023, eikä sairaanhoitajan työpanosta yksistään ole ”kustannus- ja työtahokkuuden” näkökulmasta järkevää sijoittaa Kustaviin.

Avoterveydenhuollon johtaja Suvi Vainiomäki ja aluepäällikkö Susanna Niemi ovat 16.8.2023 päivätyllä ja eläkeliiton Kustavin yhdistykselle osoittamallaan kirjeellään vastanneet yhdistyksen antamaan palautteeseen koskien Kustavin terveysaseman palveluita. Kirjeessään johtavat viranhaltijat toistavat henkilöstövajetta koskevan perustelun. Lisäksi he esittävät, että Kustavin terveysaseman tilat ovat pienet, ”eikä siellä ole TYKS laboratoriopalveluita tai muita tukipalveluita...”

Edellä olevan perusteella Kustavin kunnanhallitus pyytää saada kunnioittaen esittää esittelytekstistään ilmenevän kannanottonsa otsikkoasiassa sekä samalla oikaista johtavien viranhaltijoiden kirjeessään esittämän tiedon siitä, ettei Kustavin terveysasemalla olisi laboratoriopalveluita tai muita tukipalveluita.

Kustavin kunnan terveysasemalta on Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle vuokrattuna tilat lääkärille, sairaanhoitajalle ja laboratoriopalveluille sekä sosiaalihuollolle. Kyseiset palvelut ovat ennen sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuun siirtymistä olleet laajasti kuntalaisten käytettävissä.

Hyvinvointialue ei ole toteuttanut, henkilöstövajeeseen vedoten, terveysaseman laboratoriopalveluita terveysasemalla, vaan siirtänyt ne Taivassalon terveysasemalle, jossa sielläkin niiden saatavuutta on heikennetty. Laboratoriopalveluiden puute on vaikuttanut erityisen haitallisesti iäkkäiden kustavilaisten terveyteen ja hyvinvointiin, koska julkiset liikenneyhteydet Taivassaloon eivät mahdollista laboratoriokäyntejä ilman ylitse-pääsemättömiä vaikeuksia. Aamuaikaan ei myöskään ole mahdollista käyttää kustavilaisia takseja, vaan KELA-kyyditykset on usein jouduttu tilaamaan Uudestakaupungista tai Turusta. Tämä ei toteuta johtavien viranhaltijoiden peräänkuuluttamaa ”kustannus- ja työtahokkuuden” vaatimusta. Erityisesti se vaarantaa pitkäaikaissairaiden henkilöiden terveyden seurannan.

Kustavin terveysasemalta on vuokrattu tilat myös lähipalveluina tuotettaville sosiaaliohjaukselle ja sosiaalityölle. Nämäkin tilat ovat käsittääksemme vailla käyttöä, joka aiheuttaa huolen kyseisten palveluiden tosiasiallisesta toteuttamisesta lähipalveluina kunnassamme.

Kokonaisuudessaan nyt syntynyt tilanne, jossa Kustavissa ei lähipalveluna järjestetä lainkaan terveydenhuollon palveluita, vaarantaa vakavasti etenkin iäkkäiden kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia viivästyttäessään ja vaikeuttaessaan kohtuuttomasti palveluiden piiriin pääsemistä.

Sairaanhoitajavastaanoton keskeyttäminen tässä tilanteessa vaikuttaa vastuuttomalta, koska perusterveydenhuollossa on jo vuosia pyritty suuntamaan lääkärin vastaanottoaikoja sairaanhoitajien vastaanotolle.

Päätöksissä laboratoriopalveluiden ja lääkäri sekä sairaanhoitaja-palveluiden keskeyttämisestä ei ole huomioitu sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 4 §:n määräyksiä, joiden mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää sekä, että palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita.

Palveluiden järjestämisessä tulisi erityisesti huomioida ikäänntyneiden henkilöiden korkea määrä Kustavin kunnassa sekä palveluiden saatavuus ja saavutettavuus saaristo-olosuhteissa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 2 luvun 8 §:n 2 momentti edellyttää, että ”hyvinvointialueella on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja sen on huolehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kaikissa tilanteissa. Järjestämisvastuunsa toteuttamiseksi hyvinvointialueella on oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö sekä hallinnollinen ja muu henkilöstö, hallinnassaan asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet sekä muut tarvittavat toimintaedellytykset. Lisäksi hyvinvointialueella on oltava järjestämisvastuunsa toteuttamisen edellyttämä riittävä oma palvelutuotanto”.

Vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstövaje ja rekrytointiongelmat ovat yleisesti tiedossa, on erityisesti todettava, että sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuun täyttämättä jättämistä ei voida perustella henkilöstövajeella tai rekrytointiongelmillä.

Kustavin kunta on useaan otteeseen tuonut esiin, että se saaristokuntana suhtautuu myönteisesti erilaisiin liikkuviin ja digitaalisiin palveluihin sekä on valmis osallistumaan niitä tarkoitaviin kokeiluihin ja kehittämistoimiin. Jotta kuntalaisten sosiaali- ja terveystalveluiden saaminen voidaan kaikissa olosuhteissa turvata, tulisi korvaavien palveluiden olla käytössä ennen kuin perinteisiä lähipalveluita vähennetään.

Kustavin kunta pyytää kunnioittavasti, että sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ensi tilassa palautetaan järjestämisvastuun siirtoa edeltävälle tasolle siten, että kunnassa ovat lähipalveluina saatavissa lääkärin, sairaanhoitajan ja laboratorion palvelut sekä vähintäänkin sosiaaliohjaus.

Valmistelija

vt. kunnanjohtaja

Käsittely kokouksessa

Merkittiin, että kunnanhallitus päätti yksimielisesti ottaa asian käsiteltäväkseen esityslistan ulkopuolelta vt. kunnanjohtajan selvityksen mukaisesti valmisteltuna.

Esittelijä

vt. kunnanjohtaja Rauno Peltola

Vt. kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa Varsinais-Suomen hyvinvointialueen sote-palvelulautakunnalle esittelytekstistä ilmenevän kannanoton ja toimittaa sen tiedoksi hyvinvointialueen puheenjohtajistolle sekä asianomaisille johtaville viranhaltijoille.

Kunnanhallituksen päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano

Varsinais-Suomen Sote-palvelulautakunta
Avoterveydenhuollon johtaja Suvi Vainiomäki
Aluepäällikkö Susanna Niemi
Varhan puheenjohtajisto